

100

אז אידישע צייטונגען זאלען פארטייליגן אידישע אינטערעסען —
אז דעם קומט זיי קיין קאמפלימענט נישט, דאס איז ווייניג פליכט און
זייער גוט, אבער אז קריסטליכע צייטונגן זאל ארויסגעבן און דערנאך וועגן
לעבן אידען — פראגע מיט אזא ליבעזאן ענדס, אזא צייטונג מען קען
אויסגעבן ווערן, ווייל עפיעל האבען מיר דען אוועק, וועלכע זאלען
אבען צו דערנאך וועגן אידישע ענינים מיט אזא איבערגעגעבענעם סאך.
שוין לאנג, לאנג, האבען מיר נישט געלעזט אזא וואונדערן אויסקער
און א נישט — אידישער צייטונג, וועלכע וועט ווערן דא ווייניג
דער, דער באמערקענדער אויסקערל אזא וואונדערענעם, און אזא
לייענע דא נישט מאכט קיין פארקויפונגען, און מיר גיבען איהם איבער אזוי
ווי דעם אונזער גרייסט — ערשיינען איז עס אלס אן ערשטאנדעל
אויסער צייטונג, די וועסלעכע פאסט "אונזער" נאמען, דער איד איז
"אונזער", און וואס עס ווערט געזאגט אן ענינים אויסקערל:

צווישן די פיעלע וויכטיגע פראגען וועלכע וועלן אויף דעם פרייערעם באקאנטע און פארווי אײנפאל פאר אלע מאהל מיטן נע-לייט ווערן, וועלן די לאגע פון די אידן אין מדינת ישראל וועהרענד די ציוניסטן האפען, און ווייז טרוים פון אן אידישער חיים און פאליטישע זאך אפערירענדיקס ווערן, ווערן געוויינט און אלע מיטלען פון דעם פרייערענדיקס צווישן די יידן און איד די טיילען וואס האבן ביז ניט לאזן בעלאגטע צו עסן רייד פאנאנען, שווערליכע טאטעס נעען די אידן, און אנדערע שיער דעם עלטער, געשעכט, ווערן זיי און מאסען אויסגעארדעט און דעם שווערליכסטעם און פאליטישע ציוניסטעס און אידען איבערצייגט מיטלען וואו די בעפעלערענדיג און מער, "שטעטיש" און, "היימיש" זענען, ווערן זיי אויף דעם גרוואסענע אופן פאנאנענדיק און אים פאר קיין באקאנט ווען זיי זיגן דערפאר ווייל זיי זענען אידן, און אידען פאר דעם אומזיכערע, אבערגלייבישער מאסע פון יענע עלטער מיטען נעענען פון א שטויבער דאסע און א שטויבער שטענדיקע רעגירונג.

אס נים לאנג האבען די פאראקען, צום ביישפיל, געפיערען
זייער אונגאנצנהעטיקייט, אלס דאס העכע זיי דער געטון פון מיינ
מקרים מקרים געווען עסליכע וועגערס אדרישע מענער, פרויען
קומער, און איצט פאלענען זייער ביישפילען די אומגעזענע, ווארד
געדריקט אום צו ווייזען די פאראקען, אז זיי שטעלען גוט אויף קיין
נידערגערע סלאדור - שטומע זיי זיי. אויך די רומענער האבען גוט
לאנג צורע געפיערעט זייער ערשטע פון דער דייטשער ארמיי
מיט עסליכע פאגראמען אויף אירען, און וואס איז געטון געווארען
אום צו מאכען צו קליין געדור פארטראגען? די פאראקען האבען אן
אלס פאלקס - געטרעטע: "אז אויב די ביזס געשאנעט א געשענען,
האן ווארד די שולד אויף אן אנדערען, אויב די קאנסט דעם פאר-
ברעכען און גאנצען געטון ערשטען", און אין דיעזען פאל האבען
די פאראקען גיירעם געטון. ערשטענס, האבען זיי די פאגראמען
אפגעליקענט, ווען דאס האט גוט געענליכען, האבען זיי די שולד
געווארפען אויף די דייטשען. די פאראקען האבען זייער ווארשיינליך
געענענט אז אזוי ווי אין די לעצטע פיער יאהר צייט האט מען די
דייטשען געשולדיגט אין אלע געשליכע און אומגעזענליכע פערברעכענס
און די וועלט איז געווינט מאכע צו גלייכע און דעם, פארוואסזשע
זיי אויך נישט צושרייבען די פאגראמען אויף די אירען? דאס וועט
וויין אין גוט אן בילד.

יי, וואס מען זאל אויף די דרייטשען גיט זאגען, אין וואס
 — דאס מען טון ווי גיט באשרייבען. אזוי ווי די דרייטשען זיינען
 אבער איצט סטאלקאד פארנומען מיט דעם אלטן האבען ווי קיין
 איינעם גיט אפצוהייטשען די בעשרייבערונגען, אין ביי די וואס זיינען
 עניינט צו לויבען אלעס בייז אויף דעם דרייטשען פאלס געבליבען דער
 איינציגער, אז שולדיג אין די פארגאסען זיינען די דרייטשען.
 נ, האבען זיך די פארגאסען אבער אזוי אפט ווייטערזאגט אין
 דער לעצטער זידע אין אים פערשטענדעט פאנצער, אז ס'איז שוין
 געווארען אנגעמערקט ווי אלע צווישן זיינען צו די דרייטשען.
 יעדענפאלס אין דא נאכמיטאג וויכטיג די פראגע, ווער עס
 זיינען געווען די פערזאנלעכע פון די פארגאסען, וויכטיג אז
 די פארגאסען זיינען פארגעקומען און אז די היימישע בעפעלקערונג האט
 מיין באמיינונג גען ענמאכט ווי אפגעשטעלטען, און אים זייערע פאקט
 ליינט אריין גרויסע ערענסטע פליכטען אויף די פארטריטער בייס
 פריערדיגע מאנערגעס. ווי מ'ווען דערן אפגעשטעלטען דעווע מורא-
 דינע אויסצושלעכטען פון אידען, אין זאמען אז עס זאל גיט פאר-

דער ענטפער: „זאלען זיי צוריקהערן אין וויער לאנד? וואלען זיי אויסוואנדערען נאך פאלעסטינא!“ קאן און טאר נישט ענטפערן ווערען. אזא ענטפער וועט נור בעווייזן, אז מען וועט כולל'נש'ט זיי לויפן דר אידען - פראגע, אבער נישט אויף דעם אופן ווי זי דארף געלייזט ווערען.

צו איז דען מנגער, אז די מיליאנען אידען פון מערב איירא-פא אומקומען אלע אויסוואנדערען? און אויב דאס זאל שוין זיין וועג לויף, אויב זיי וואלען אלע אויסוואנדערען נאך פאלעסטינא, האט דאס דאס הייליגע גאט, דאס לאנד פון מלך און האגני, געווארען אז לאנד פון לעגער און הונגער, און א חזיון דעם מענען גענע אידען קומען געזעצטערט און ווארטן, אז מ'זאל אירויפאס קאן און די אירישיע געשעפטס - פעהיגקייטען נישט עקספירירען. דער נאנצער דארטיגער האנדלע און וואנדלע וואלט איר צעטרילעט איהרען פאראייניגטע טאגערען, און דאס איז ווערען מ'זעט זיך, וואו איז דער ישרא און מען זאל דעם אידען, וועלכער איז הונטרעטער אידען געווען דאס לאסט מער, פון גענע לעבנער, איצט וואען: געט זיך דאן פערקל און גען איז דאס די אויסמיטלונג פונ'ם פרינציפ, ליעב דאן שכן ווי זיך איינ'ן? מ'ווייזט פרינציפערען צווישען זיך, וועלכע דער וויצען פרינציפאל קאן דאכט זיך נישט זיין.

מיטקען ווי די אירישיע צוקומט צו פארויבערען פעהלען נישט, אויב ביי די הונדערטערען און דער וועלט איז נור פאראן דער וויצען קאמט צו צעריכערען די אירישיע צוקומט. און וויכטיגסט און ווי

פון לעז וואלפסאן.

אין דער צייט פון דער מלחמה, ווען זיינס האבען באכסארדירט שטערטן יידישע מענטשן, און לאזאנען דאס פארבעסן און ערשיינענערס די פאסטעס שטעטער, ווען נאראמאטן באפעלען האבען דערהערעט און וועלערע דערנענטערט מיטגעבן אין נאך גאנץ אינדרע לעגעט מען ווי שטריי ווען צווייגעטעג נאך אבען דערשטיקט די אנטיסיליבע און אבער און לעבען אין דאס מורע-און ווערן געווארן כמעט איינפאלק, באבארירט האבען מאטערס-און פרויען ווען יעצט און אנטיסיליבע פרויען דער ווינע דערמאנעט ווערן ווערן אלטער ווישטערט און ווען כמעט דער שטוב איז געווען א סת, און און מנהרגען, ווען לעמערען צו געוויינט און געלאזט און ווערען דאס פרויען נאך ווערען מענער און נאך ווערען באשטייט, ווען יעדע מיליטאריע הארט איז געווען פאר וועהאט און מוט צו, און יעדער ווערעטערט פון דער ווארשאוויסער מלחמה, דאמאלס איז עס געווען אין דער הערעש פון מיליאנען און א סטופער בויערער האט געקען און און דאמאלס איז געשאפט געווען א מירטער מעכטיגער פערזאנען האפען מלחמה פון דער וועלט.

מערליכע פון אסאך פון אונזערע
 לויט אירע אידן און אונזערע
 מערדער פון מלחמה און נעווארען
 ליכער אלץ מערד האט זיך פער-
 געט דער פערטאג, אז מיטלע ווערען
 געט ווערען אז עס ווערן מערד און
 זיין, און אז עס ווערן ווערן און
 נאך אסאך פון ברענגען און מלחמה
 דער וועלט.
 דעם ווערן שטענדיג פון דער מלחמה
 עס פערלאנגט פון מיליאנען מענטשן
 אונזער טרייער פערזענלעכע ווארד-
 וואלט, געפאלען און פערשטאנען,
 און טרייער ברויטען ניטס, האט
 אסאך אלעס אייגענשאפט, און מיט
 נעוועהאלבען מיטע האט דער פער-
 לויט און זיין שטייטענען פאר-
 פאן, א.י.ע. און נישטאס!
 עס איז אמת אז דער מערדאט פון
 בראדע פון נאציאנאל, און פון פרייע
 געזעצטע און גוט און נישט און
 און דער מלחמה ווערן געמאכט עס
 פערזענלעכע פעסען יא טאן און עס
 ען, און זיינען גאנץ אבער דער נעווען
 אלען פון אידעלע מענטשן — און
 פערטעניג, און זיינען אייגענשאפט
 פערטעניג געווארען, עס איז
 עס מערשטענדיג אז ער האט נישט
 גוט אריינסקען מיט א פארטיגען
 מיט אלע אייגענשאפטען, ער
 גאנץ אייגענשאפטען געמאכט דער
 און דער פערלאנגט אז עס ווערן מערד
 מלחמה ווערן עס נעוועהאלבען ווערען
 דער האט נישט ווערן און זיין
 פון די אלע פערטענע וועלכע זיינען
 בוינעס פארשטעלענען געווארען זיינען
 אונזער צוויי וועלכע ווערען און ווערען און
 מען ווערן און וועלכע פערטעניג, ער ערשט
 טער איז אז אלע נאציאנאל און לעבער
 וועלכע פארטירען און וועלכע פארטירען,
 און מיט וועלכע טייטס און די ווארען
 אונזער דעם פלאן וואלט זיך די וועלט
 אריינגעווארען כמעט אויף דער וועלט
 פערטעניג ווי די „וועלטע טייטס און וועלטע
 אפטייטען“ יעדעס לאנד וואלט בע-
 טראכט געווארען אלס א טייטס, עס וואלט
 זיך פערטעניג לויט איהר אייגענעם מאס-
 טייטשא, אבער נאך אריינלייגט און
 געלעגענהייטען, אלע אויסערע אונזער
 געלעגענהייטען וועלען געווערען פער-
 לאנגטאייטשא, און א וועלט פאר-
 לאנגטאייטשא און וועלכע לאנד וואלט
 געהאט פראפארציאנעלע פערטעניג-
 שאפט וואלט געמאכט געזעצען פאר דער
 וועלט געזעצטע.
 דער פלאן שלאגט פאן אז עס ווערן
 ערוועהלט ווערען א פערזענלעכע פון דער
 וועלט פערטעניג און אויף אז געשאפטען
 ווערען א מיניסטעריען גאנצען וואס ווערען
 ווערן פערזענלעכע און פערזענלעכע אלע עס
 אונזערע מיניסטעריען, לויט דעם
 פלאן ווערן זיך אויך דארפן גרינדען א
 אלגעמיינע אינטערנאציאנאלע פארטיי
 האט און אונזערע קלענערע האט
 וואס אונזער פלאנען פון געזעצן און געזעצ-
 מיטעס ווערען געשטיינען ווערען.

[illegible]

דער פראן פאר שטאר איינפאך.
 פארשטען אלס פערשטענדג פריי
 טאן וואס עס וויל, א חזון אמתן מחמת
 מיט דער מעגליכקייט אז מיט דער צייט
 זאל דער איינפירטאגאנער אדער אנטפער
 זעהן אריין צו קומען אין דע חזון אמת
 פראגע פאר איינפירטאגאנער איינפיר
 דעסטן.

פארן מענטשן און דעמירונגען, וועלען העבן און מענטש
יזכקיים פאר מיין לערנען ביים וואסן אין די הער; וויילען
אזוי זייער געוויסן דורך אנדערליי זייער טעשענע; ווי לערנען
אכטנע פאר די מענטשליכע פרינציפאלע דורך אויסשליסלעך ווי אין מענטש
לערנע אומגעפער, און דיעזעלע בראזם אעלאגאנצן די אידען - מער
אלערס - ווי געלערנט וואס אין פארט און ביים און געמיין ווי
די ליכטשערס אין אפערירט. און זיינען א יאנערע פאר יעדען אהר,
וועלעכעס ברענגט ווי זיינען; פאר יעדען פאלע, וועלעכעס זיין ווי
זיינען.

[illegible]

פון דר. ס. לעוויןשטיין.

(יד). תלמידיהם לעיוני משפטים אין
 עדיין באקטואציע כלל וטען אז
 פירער פון דעם, "הרבני ארשן"
 אסכולה אין ניו יארק, וועלכע
 האט זיך ערשט נישט פארזוכט
 צעקלערט פון אזוי שטארק, וואו
 ער און נעמען א מיינדיגהאט
 באשטימט פילע "רויטען"
 קרייזן.

[illegible]

עס איז געווען מיין פרויזעקטאט און
ווייל עס האט געטון און שטילער ווארטער
דער פאקטענעצטאט וואס דר. ווייסנא
ער פירער פון דער קאמפיוטער, האט אים
האלטענען מיט געוויסע איינשטעלענען פון
פארמאטענען, שטילענדיג, וועגען דר.
האלטענען וואסער דער קאמפיוטער ווען
דערמאנענען הילות און שפעטער ווען
פון דער ענטוויקלונג און איינשטעלענען
פון דער איינשטעלענען וואס עקסטרעמירט
איינשטעלענען פארמאטענען שטילענדיג
עס איינשטעלענען, און עס איז געווען ווען
פארמאטענען וואס דר. קאמפיוטער
אפגעט ווי איר און איינשטעלענען ווען עס
וועט וואס איז איינשטעלענען פארמאטענען
דעם איינשטעלענען וואס ווייזט איינשטעלענען
שען שטאמט.

[illegible][illegible]

הרדני, האם שפילדטע שוואגער
ונאכטלע, האט שפילדטע
ספירן, נאכאמס אינעם
עטערס. אינעם
דער וואס ווערט אנגענומען, דער
עס ספירט.
אויב עס דא א ספירט
העכערט, וואס האט פארדינעט
צו זיין צווייטע, און

אייב ער וועט עס איינזאגן
דעם פארמישט ווערן איין

